

Quy n l c chính tr t i Trung Qu c : M t th gi i kín nh b ng

□

C c Khai Lai t i phiên tòa H p Phì ngày 20/08/2012.
REUTERS/CCTV

Báo Le Monde 26/09/2012 có bài xã luận đáng chú ý v i t a đ : « Ch đ chính tr Trung Qu c, m t th gi i luôn luôn là bí m t ».

Ch còn ít ngày n a s di n ra cu c chuy n giao quy n l c t i đ i h i l n th 18 c a đ ng

C ng s n Trung Qu c. Tuy nhiên g n nh không có tin t c gì v đ i h i này l t ra ngoài, ngay c ngày khai m c đ i h i cũng còn ch a có.

Le Monde ví th gi i quy n l c t i Trung Qu c nh « m t l đen, m t vùng t i và bí n, m t h u tr ng không ai có th l t vào ».

N n kinh t th hai th gi i đ c đ u hành t trong bóng t i.

Không gì có th minh h a rõ h n cho th c t này là các phiên tòa liên quan đ n v B c Hy Lai, m t trong các lãnh đ o có nh h ng nh t t i Trung Qu c.

Cánh tay ph i tr c đây c a ông B c Hy Lai, c u giám đ c công an Trùng Khánh v a b k t án 15 năm tù. Vào tháng Tám, v ông B c Hy Lai, nh n án t hình treo hai năm, vì t i gi t ch t m t doanh nhân ng i Anh. Hi n t i ch còn l i v n đ là b n án nào s dành cho « thái t đ » B c Hy Lai, con trai m t b n đ ng c a Mao Tr ch Đông và ng i ch tr ng khôi ph c truy n th ng Mao-ít.

Cũng nh đ i s ng chính tr Trung Qu c, h th ng t pháp Trung Qu c là m t th gi i khép kín. Không có b t c m t nhà báo n c ngoài nào đ c tham gia các phiên tòa và thông tin đ u ph i b l c qua Tân Hoa Xã - c quan truy n thông c a đ ng C ng s n.

Ng i Trung Qu c không tin m y vào các thông tin c a Nhà n c, trong khi đó, tin đ n v nh ng âm m u tranh giành quy n l c lan tràn trên m ng internet.

B t ch p các thay đ i k t Cách m ng Văn hóa, quy n c a b cáo v n không đ c tôn tr ng. Hình nh bà C c Khai Lai, v ông B c Hy Lai, trong phiên x h i tháng Tám, g i l i phiên tòa x bà Giang Thanh, v Mao Tr ch Đông, trong v án Bè lữ b n tên năm 1980, v i phán quy t đã có s n, tr c khi phiên tòa khai m c.

Ông Ph Chí C ng (Pu Zhiqiang), lu t s n i ti ng vì cu c chi n b o v các quy n công dân

và là cä vän tä pháp cäa nghä sĩ Ngäi Vä Vä, nhän xét räng, trong mät vä án quan träng täi Trung Quäc, tät cä đä cä dần däng đä täo ra mät hình änh bên ngoài (cäa mät phiên tòa có tranh täng).

Viäc säa đäi luät Hình sä tháng 3/2012 không mang läi các tiän bä thäc sä. Tä năm sáu năm trä läi đây, ngành an ninh län át ngành tä pháp, do viäc đäng Cäng sän lo ngäi các bät än xã häi.

Nhiäu luät sä Trung Quäc tiäp täc đäu tranh đä đòi häy bä các träi « lao cäi », thäc chät là các nhà tù theo mô hình träi täp trung cäa Liên Xô nhäng năm 1950.

Ngay trong hä thäng, nhiäu ngäi iäu kê u gäi « tä pháp đä cä läp ». Vào tháng này, ông Lý Đäo Quä (Li Daokui), mät trong các nhà kinh tä có uy tín nhät täi Trung Quäc, cäu cä vän Ngân hàng trung äng, đã gây bät ngä väi viäc chä ra mät thäc tä : Sä väng mät cäa Nhà näc pháp quyän là trängäi chä yäu đäi väi nän kinh tä Trung Quäc.

Tän công vào các träi lao cäi

Trong hä sä vä Trung Quäc hôm nay, Le Monde đăng bài viät cäa luät sä Phä Chí Cäng nhan đä « Các träi cäi täo lao đäng : Näi ô nhäc cäa Trung Quäc ».

Luät sä Cäng äc tính, riêng täi Trùng Khánh, näi Bäc Hy Lai và Väng Läp Quân đã täng trä vä, chä trong khoäng 2 năm 2009-2011, có ít nhät 10.000 ngäi iäu giam giä täi các träi lao cäi. Nhiäu ngäi đã bä phät tä 1 đän 2 năm tù, chä vì có nhäng läi chä trích chính quyän. Cũng theo ông, sä läng tù cäi täo täi Trung Quäc là khoäng 50.000 ngäi, nhiäu gäp 5 län sä ngäi iäu giam giä täi các träi lao cäi Trùng Khánh.

Ngày mai, 28/09, luät sä Phä Chí Cäng sä tham dä mät häi thäo vä Nhà näc pháp quyän ä Trung Quäc do Le Monde phäi häp tä chäc väi Viän đäi häc Chính trä häc Paris (Sciences Po).

Cũng trong hä sä này, có bài täng thuät do thông tin viên gäi vä tä Thäng Häi, ghi nhän các

kêu gọi cải cách thể chế kinh tế tại Trung Quốc, được biết là giám sát hoạt động và các tập đoàn kinh tế nhà nước, vốn được cho là quá nhiều.

Bức Triều Tiên buộc phải hé mở nền kinh tế

Với thời sự Châu Á, Le Monde thuật lại những thay đổi quan trọng gần đây tại Bắc Triều Tiên qua bài viết « Bắc Triều Tiên buộc phải “điều chỉnh” nền kinh tế ».

Tờ báo ghi nhận, vào ngày 25/09/2012, Quốc hội Bắc Triều Tiên họp kỳ thứ hai trong năm, tức là nửa năm sau khi họp trước vào tháng Tám, khi lãnh đạo trẻ Kim Jong-il được đưa lên nắm quyền lãnh đạo nền Quốc phòng Bắc Triều Tiên.

Thông thường mỗi năm Bắc Triều Tiên chỉ họp Quốc hội một lần. Cuộc họp bất thường này diễn ra sự chuyển giao của Kim Jong-un – người và nắm quyền lãnh đạo tối cao -, có một ý nghĩa được biết.

Mặc dù, không có các thông tin chính thức, những theo đánh giá của một số chuyên gia về Bắc Triều Tiên tại Hàn Quốc, một số cải cách thể chế kinh tế cần bắt đầu diễn ra tại Bắc Triều Tiên trong bối cảnh nền kinh tế phần ba của dân số nước này đang lâm vào cảnh đói ăn triền miên.

Quốc hội Bắc Triều Tiên có thể đã thông qua các quy định của ban lãnh đạo nước này nhằm chuẩn bị cho các thay đổi, được đánh giá là « một cuộc cách mạng nhỏ » để và nền kinh tế Bắc Triều Tiên, như những định của một nhà nghiên cứu thuộc Viện Sejong (Seoul – Hàn Quốc).

Vào tháng 7 vừa qua, các quan tuyên truyền miền Bắc Triều Tiên dường như lên tiếng phản bác các tin tức về nước ngoài bình luận về các cuộc « cải cách » sắp diễn ra tại quốc gia khép kín nhất hành tinh này. Tuy « cải cách » bị truyền thông chính thức gạt bỏ, vì nó xúc phạm đến tính chính thống không thể sai lầm của con đường, mà chế độ Bắc Triều Tiên đang đi.

Báo chí chính thống Bắc Triều Tiên tái khẳng định « con đường riêng của Triều Tiên đi lên cho

nghĩa xã h i ».

Tuy nhiên, các t ng mà báo chí mi n B c s d ng, nh « đi u ch nh », « c i thi n »... thì l i cho th y qu c gia này đang b c vào m t giai đ o n m i, đ thoát kh i n n kinh t k ho ch hóa, mà ch đ đã b t đ u « r c r ch th làm » k t năm 2002, và th ng tr lui, m i khi c m th y n n th ng tr c a đ ng b đ e d a.

K t tháng 8 năm nay, m t s đ u ch nh v th ch kinh t đã đ c th c hi n t i m t s trang tr i h p tác xã. Ng i nông dân đ c phép gi l i ph n l n các s n ph m do mình làm ra, nh th mà h ph n ch n s n xu t h n. Các doanh nghi p đ c quy n t tr nhi u h n, đ c giao đ ch b ng ti n m t...

Nh v y, t i B c Tri u Tiên, hi n t i có hai n n kinh t song song, kinh t t nhân và kinh t Nhà n c. Kinh t t nhân n r , nh ng v m t chính th c, b coi là th y u, trong khi đó, kinh t Nhà n c thì trì tr .

N n kinh t ngoài Nhà n c t n t i m t cách hoang dã, là ngu n cung c p th ng xuyên các kho n h i l cho gi i quan ch c. Le Monde k t lu n r ng, n u nh nh ng khát v ng làm thay đ i ch đ c a lãnh đ o Kim Jong-un và các đ ng s có v r t rõ ràng, thì kh năng h đ i u hành đ c s thay đ i y, mà không làm lay chuy n toàn b h th ng chính tr n c này, thì có v ít h n th .

Nh t B n : Cánh h u dân t c ch nghĩa chu n b tr l i n m quy n

Liên quan đ n các thay đ i trên chính tr ng Nh t B n, Le Figaro có bài " Shinzo Abe chu n b cho cánh h u tr l i n m quy n ", v i nh n đ nh : tân lãnh t đ ng b o th Nh t mu n k t li u ch nghĩa hòa bình, mà Nh t B n bu c ph i ghi trong Hi n pháp.

Th t v a qua 26/09, đ ng Dân ch T do, đ ng đ i l p chính t i Nh t B n, đã đ a ông Shinzo Abe, ng i dân t c ch nghĩa nh t và là ng i có ch tr ng ph nh n nhi u t i ác c a phát xít Nh t trong Th chi n 2, lên c ng v lãnh đ o đ ng.

Trong b i c nh uy tín c a đ ng c m quy n hi n nay đang xu ng th p, đ ng cánh h u Dân ch T do có nhi u c h i th ng c trong cu c b u Qu c h i, đ ki n s đ c t ch c t đây đ n h 2013.

Tân lãnh t đ ng b o th Nh t là m t trong s các chính tr gia Nh t th hi n s nu i ti c v vi c đ qu c Nh t thua tr n trong Th chi n 2, và có v nh không mu n th a nh n « Tuyên b Kono » c a chính ph Nh t năm 1993, công nh n vai trò c a Nh t trong vi c s đ ng các ph n Tri u Tiên, Trung Qu c làm nô l tình đ c trong th i k chi n tranh.

S n i lên c a lãnh đ o theo đ ng l i dân t c ch nghĩa c c đ oan này trùng vào lúc c ng th ng trong tranh ch p ch quy n bi n đ o gi a Nh t và các n c láng gi ng, đ c bi t là Trung Qu c tăng m nh.

B i c nh hi n nay r t thu n l i cho vi c ông Shinzo Abe đ a Nh t B n đi vào con đ ng dân t c ch nghĩa. Le Figaro đ đoán, đ chi n th ng trong cu c tranh c l n này, tân lãnh đ o đ ng Dân ch T do s không ng n ng i s đ ng các phát bi u mang tính gây h n, mà tr c đây ông ta đã bu c ph i ki m ch , do s c ép c a Hoa K .

Vi c làm : Trang nh t các nh t báo Pháp

Công ăn vi c làm trong n c là đ tài trên trang nh t c a t t c các nh t báo l n Pháp. « Th t nghi p bùng n Pháp, nh ng ti n tr c p không tăng » là t a đ chính c a Le Monde.

T báo kinh t Les Echos ch y t a : « 3 tri u ng i th t nghi p : N c Pháp ch n đ ng ». Les Echos ghi nh n, thêm g n 100.000 ng i Pháp th t nghi p trong vòng ba tháng hè ; chính ph Pháp đang khó nh c đ i phó v i vi c các doanh nghi p sa th i hàng lo t nhân công.

Cũng v v n đ này, nh t báo L'Humanité có bài trên trang nh t : « Seine-Saint-Denis : cu c n i đ y b o v công ăn vi c làm », đ nói v cu c bi u tình th b y t i c a c dân, nhân viên, nhà ho t đ ng các nghi p đoàn, các đ i bi u dân c t nh Seine-Saint-Denis đòi h ng xe h i

PSA không đä c đóng cä a mät nhà máy täi khu väc này.

Le Figaro thì đäa lên trên trang nhät hàng tät : « Cänh tranh. Tiäng kêu báo đäng cäa ông chủ hãng Renault ». Tä báo đän läi nhän đänh cäa ông Carlos Ghosn, « cäi thiän năng läc cänh tranh cäa (nän kinh tä) Pháp là mät vän đä säng còn ».

« Đäi điän väi cuäc khäng hoäng (viäc làm) », báo Công giáo La Croix ghi nhän « ngä i Thiên chúa giáo hành đäng ». La Croix có bài phóng sä täi Cambrai, näi ngä i Công giáo hoät đäng rät tích cäc trong cuäc chiän vì viäc làm.

Cũng vä chä đä khäng hoäng lao đäng, Libération chäy hàng täa « Khän cäp : cän 40.000 giáo viên » đä giäi thiäu vä chäng trình täy n mä giáo viên đäc biät cho ngành giáo däc Pháp trong năm täi 2013, mà Bä träng Giáo däc Vincent Peillon väa ra quyät đänh.